

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOShKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI
S.J.ASFENDIYAROV NOMIDAGI QOZOG‘ISTON MILLIY TIBBIYOT UNIVERSITETI

YOSH OLIMLAR VA TALABALAR XALQARO
ILMIY-AMALIY ANJUMANI

AXOLINING SALOMATLIGINI SAQLASH SOHASIDA INNOVASION TEXNOLOGIYALAR

TEZISLAR TO'PLAMI

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ТАШКЕНТСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ ПЕДИАТРИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ И СТУДЕНТОВ

«ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБЛАСТИ ОХРАНЫ ЗДОРОВЬЯ НАСЕЛЕНИЯ»

СБОРНИК ТЕЗИСОВ

MINISTRY OF HEALTH OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
TASHKENT PEDIATRIC MEDICAL INSTITUTE
KAZAKH NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY NAMED AFTER S.D.ASFENDIYAROV

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
OF YOUNG SCIENTISTS AND STUDENTS

"INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PUBLIC HEALTH PROTECTION"

ABSTRACTS COMPILATION

TOSHKENT, 2025

УДК: 61:001.895.
ББК: 51.1/.2я43
МРНТИ: 76.01

Tashkilotchilar

- Toshkent pediatriya tibbiyot instituti
- S. D. Asfendiyarov nomidagi Qozog'iston milliy tibbiyot universiteti

Rais:
Daminov B. T. - tibbiyot fanlari doktori, professor, ToshPTI rektori

Rais o'rinbosarlari:
Musayev A. T. - professor, tibbiyot fanlari doktori, S. D. Asfendiyarov nomidagi QazNTU;
Axmedova D. I.-professor, tibbiyot fanlari doktori, ToshPTI;
Aliyeva N. R.-professor, tibbiyot fanlari doktori, ToshPTI;
A'zolar:

Akramova X. A.-tibbiyot fanlari doktori, dotsent; Ahmedova N. R.-tibbiyot fanlari doktori, dotsent; Kuryazova Sh. M. - tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent; Xudaynazarova S. R. – PhD, dotsent; Popenkov A.V. – PhD, assistenti; Muhamedjanova F. R.-PhD doktorir; Alyaviya M. N.-doktorant; Shodiyeva Sh. A. - magistr; Uybikova E. F.-talaba, ToshPTI
Tibbiyot fanlari doktori, professor Balabekova M. K.; tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent professor Nurmaxanova J. M., tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent professor Nurgaliyeva J. J.; Indershiyev V. A., PhD doktoranti, S. D. Asfendiyarov nomidagi QazNTU

Организаторы

- Ташкентский Педиатрический Медицинский Институт
- Казахский Национальный Медицинский Университет им. С.Д.Асфендиярова

Председатель:
Даминов Б.Т.- д.м н., профессор, ректор ТашПМИ

Зампредседатели:
Мусаев А.Т. –профессор, д.м.н., КазНМУ им.С.Д. Асфендиярова;
Ахмедова Д.И. – профессор, д.м.н., ТашПМИ;
Алиева Н.Р.– профессор, д.м.н., ТашПМИ;
Члены:
Акрамова Х.А. – д.м.н., доцент; Ахмедова Н.Р. – д.м.н., доцент; Курьязова Ш.М. - к.м.н., доцент кафедры; Худайназарова С.Р. - PhD, доцент; Попенков А.В. – PhD, асс. кафедры; Мухамеджанова Ф.Р. – доктор PhD, асс. кафедры; Алявия М.Н. – докторант; Шодиева Ш.А. – магистр; Уйбикова Э.Ф. – студент, ТашПМИ
Д.м.н., профессор Балабекова М.К.; к.м.н., ассоциированный профессор Нурмаханова Ж.М., к.м.н., ассоциированный профессор Нургалиева Ж.Ж.; Индершиев В.А., докторант PhD, КазНМУ им. Асфендиярова

ТЕЗИСЫ ДОКТОРАНТОВ

148	**Bayjanova G. J., Akramova X.A.** **ERTA YOSHLI BOLALARDA TEMIR YETISHMOVCHILIK KAMQONLIK HOLATLARIDA OSHQOZON-ICHAK FUNKTSIONAL BUZILISHLARINI BAHOLASH**	171
149	**Ismoilova K.G., Ilmiy rahbar: Zufarova Sh. A.** **GENETIK POLIMORFIZMLARNING QALQONSIMON BEZ PATOLOGIYASI BILAN BOG‘LIQLIGI**	172
150	**Sultanov S. S., Ilmiy rahbar: Jabbarov O.O.** **ARTERIAL GIPERTENZIYADA BUYRAKLAR DISFUNKTSIYASI RIVOJLANISHIDA ENDOTELIAL DISFUNKSIYANING GENETIK JIHATDAN TA’SIRI**	173
151	**Zakirova D.A., Ilmiy rahbar: Madjidova Y.N.** **MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARDA MAKTAB TURLI XIL DAVOMIYLIKDAGI JARROHLIK AMALIYOTLARIDA O’TKAZILGAN UMUMIY ANESTEZIYADAN KEYINGI KLINIK NEVROLOGIK HOLATNI O’RGANISH.**	174
152	**Sattorova R N. Samiyeva N. S., Ilmiy rahbar: Babajanova SH.D.** **SEMIZLIK BO’LGAN HOMLADORLARDA HOMILADORLIK VA PERINATAL ASORATLARNI BASHORAT QILISH**	175
153	**Muxitdinova O.Yu. Ilmiy rahbar: Raimqulova N.R.** **JIGAR ZARARLANISHI HAMDOSH BO'LGAN YuIKNING KORONAR REVASKULARIZATSIYASIDAN KEYINGI KECHISHI.**	176
154	**Вафоева Г.Р., Илмий раҳбар: Саидходжаева С.Н** **ЭРТА БОЛАЛИК ДАВРИДА ЭПИЛЕПТИК ЭНЦЕФАЛОПАТИЯНИНГ КЛИНИК-ИММУНОЛОГИК ТАВСИФИ ВА УНИ ЭРТА ТАШХИСЛАШ МЕЗОНЛАРИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШ**	177
155	**Якубова Д.М., Илмий рахбар: Алиева Н.Р** **БОЛАЛАРДА ШИФОХОНАДАН ТАШҚАРИ ЗОТИЛЖАМНИНГ КЛИНИК КЕЧУВИНИ БАХОЛАШ**	178
156	**Бердуаш Н.Б., Нураликызы Ж. Ғылыми жетекші: А.Т.Мусаев** **ТҮЙЕ СҮТІН ҚОЛДАНҒАН COVID-19 НАУҚАСТАРДА ІШЕК МИКРОБИОМАСЫНЫҢ ЖАҒДАЙЫ**	179
157	**Абидова М.Д., Научный руководитель: Ахмедова Д.И** **ЭФФЕКТИВНОСТЬ РАЗЛИЧНЫХ МЕТОДОВ ЛЕЧЕНИЯ СИСТЕМНОЙ КРАСНОЙ ВОЛЧАНКИ (СКВ) У ДЕТЕЙ МУЖСКОГО ПОЛА**	180
158	**Хусаинова Ш.К., Хакимова Ф. Ш., Научный руководитель: Закирова Б.И.** **ФАКТОРЫ РИСКА ОРАЛЬНОЙ АЛЛЕРГИИ У ДЕТЕЙ**	182
159	**Улугова Х. Ш., Научный руководитель: PhD, доцент Лим М.В.** **ВЛИЯНИЕ ОЖИРЕНИЯ У ДЕТЕЙ НА БРОНХИАЛЬНУЮ ПРОХОДИМОСТЬ**	183
160	**Шукурхужаева Д.Н., Научный руководитель: д.м.н., профессор Расуль-Заде Ю.Г.** **СВЯЗЬ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ И ВОЗРАСТА БЕРЕМЕННЫХ ЖЕНЩИН НА ИСХОДЫ БЕРЕМЕННОСТИ**	184

41.7%, GT genotipi 48,3% ni, TT genotipi 10% ni tashkil qildi. 1 guruh bemorlarda GG genotipi 25,%, GT genotipi 21,7% ni, TT genotipi 3,3% ni aniqlandi. 2 guruh bemorlarda GG genotipi 16,7%, GT genotipi 26,7% ni, TT genotipi 6,7% aniqlandi.
Tadqiqot natijalari ko‘ra 1 va 2 guruhlarni o‘zaro taqqoslaganimizda 1-chi guruhga nisbatan 2 - guruhda GT va TT genotipi ishonchli darajada ko‘p kuzatildi, mos ravishda ($p<0.05$).
Xulosa. Arterial gipertenziyasi bor bemorlarda ushbu genetik markerni o‘rganish buyraklar disfunktsiyasi rivojlanishiga moyillikni aniqlashga, nefropatiya rivojlanishi va uning oldini olishni o‘z vaqtida boshlashga yordam beradi.

MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARDA MAKTAB TURLI XIL DAVOMIYLIKDAGI JARROHLIK AMALIYOTLARIDA O’TKAZILGAN UMUMIY ANESTEZIYADAN KEYINGI KLINIK NEVROLOGIK HOLATNI O’RGANISH.

Zakirova D.A., Tayanch Doktorant (PhD)
Ilmiy rahbar: t.f.d., Professor Madjidova Y.N.
Toshkent Pediatriya Tibbiyot Instituti Asab kasaliklari, Bolalar asab kasaliklari, tibbiy genetika kafedrasi O’zbekiston Toshkent shahri

Aktualigi: So‘nggi yillarda umumiy anesteziyadan keyingi kognitiv disfunktsiya (OKKD) bolalar orasida keng muhokama qilinayotgan muammolardan biridir. Bu holat ayniqsa maktab yoshidagi bolalar uchun dolzarbdir, chunki bu yoshdagi miya yuqori sezuvchanlikka ega va har qanday operatsion stress, farmakologik yuklama yoki gipoksiya ularning neyropsixik rivojlanishiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Kognitiv disfunktsiya bolaning o‘qishdagi muvaffaqiyati, xulq-atvori va ijtimoiy moslashuviga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli, bolalarda operatsiyadan keyingi davrda kognitiv holatni baholash va monitoring qilish dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.
Tadqiqot maqsadi: Umumiy anesteziya davomiyligining maktab yoshidagi bolalarda operatsiyadan keyingi kognitiv disfunktsiyaga ta’sirini aniqlash, bu disfunktsiyaning xususiyatlarini baholash, va sitikolin preparatining neyroprotektsion samaradorligini elektrofiziologik (EEG va P300) hamda neyropsixologik usullar orqali o‘rganish.
Materiallar va usullar. Tadqiqotga 103 nafar 7–15 yosh oralig‘idagi maktab yoshidagi bolalar jalb qilindi. Ular rejalashtirilgan operatsiya uchun umumiy narkoz ostida jarrohlik amaliyotini boshdan kechirishgan. Barcha be’morlarga operatsiyadan oldin va keyin kognitiv testlar, shu jumladan, Luriya testi, FAB testi, Tuluza-Pieron testi va boshqa standart metodikalar o‘tkazildi. Shuningdek, EEG tekshiruvi va P300 chaqirilgan potensial signallari orqali miya faoliyatidagi o‘zgarishlar baholandi. Bemorlar narkoz davomiyligiga ko‘ra uch guruhga bo‘lindi: birinchi guruh (<1 soat), ikkinchi guruh (1–2 soat), uchinchi guruh (>2 soat). Ayrim bemorlarda sitikolin preparati neyroprotektsiya maqsadida qo‘llanilib, uning klinik samarasi tahlil qilindi.
Natijalar va muhokama. Olingan natijalar shuni ko‘rsatdiki, narkoz davomiyligi oshgan sayin kognitiv disfunktsiyaning chastotasi va darajasi ortib boradi. 1-soatdan kam davom etgan narkozda OKKD nisbatan kam kuzatilgan bo‘lsa, 2 soatdan ortiq davom etgan anesteziya holatlarida kognitiv ko‘rsatkichlarda sezilarli pasayish qayd etildi. EEG natijalarida ritmik faoliyatning buzilishi, alfa-ritmning susayishi, P300 signallarida latentlikning ortishi va amplituda kamayishi aniqlandi. Sitikolin qabul qilgan bemorlarda bu o‘zgarishlar yengilroq shaklda kechdi va kognitiv ko‘rsatkichlar ancha yaxshi bo‘ldi. Bu esa sitikolin preparatining neyrohimoya ta’sirini tasdiqlaydi.
Xulosa. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatmoqdaki, umumiy narkozning davomiyligi bolalarda operatsiyadan keyingi kognitiv disfunktsiyaning rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Narkoz davomiyligi uzaygan sari, OKKDning og‘irligi va davomiyligi ortadi. Sitikolin preparati esa neyroprotektsion xususiyatga ega bo‘lib, OKKDning og‘irligini kamaytirishda va kognitiv faoliyatni tiklashda ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Bu esa uni bolalar amaliyotida qo‘llash imkoniyatlarini kengaytiradi.